

GRENSVERLEGGENDE: REVERZE!

Wie in België praat over hardstyle party Reverze, praat over een altijd vernieuwend spektakel. Ieder jaar wordt het feest door organisator/ producent Bass Events namelijk aangepakt om nieuwe technieken en spullen voor het eerst groot in te zetten én nieuwe maatstaven te zetten. Dat schept verwachtingen bij publiek en artiesten inderdaad, maar ook dit jaar werd in het Antwerpse Sportpaleis weer ruimschoots aan de verwachtingen voldaan. Het was namelijk wéér vernieuwender en spectaculairder dan voorgaande jaren. Niet in de laatste plaats door de even grote als complexe bewegende 3D videokubus, die het overigens uiteraard niet alleen hoefde te doen. AV & Entertainment Magazine trok naar Antwerpen voor een gesprek met Kristof Darcon (Bass Events), Geert Stockmans (Flashlight/APR Belgium) en Frank Verstraeten (Pixelscreen).

Het kantoor van Bass Events is in de week voor Reverze voor het gemak ondergebracht in Sportpaleis Antwerpen. Het is dan ook daar dat we Kristof Darcon te spreken krijgen tijdens de opbouwweek van het feest. Bass Events valt onder de paraplu van Independent Concerts, waar verschillende takken onder hangen. Deze tak behelst de feesten in de hardere stijl, waarvan Reverze de grootste is. “Verder doen we ook nog clubfeesten als Studio 54, ook hier in het Sportpaleis en twee festivals, waarvan het Laundry Day Festival het meest bekend is”, legt Darcon uit. “Sinds kort

is daar het Summerfestival bijgekomen. Voor die festivals huren we een vast terrein aan de rand van Antwerpen. We hebben dat volledig infrastructuureel aangelegd om daar twee festivals per jaar te doen.”

Technisch hoogstaand

Reverze is in België eigenlijk altijd weer de aftrap van het nieuwe seizoen. En dat België er zin in heeft moge duidelijk zijn. Beide hallen – naast het Sportpaleis wordt namelijk ook de bijbehorende Lotto Arena gebruikt voor Reverze – zitten namelijk

compleet vol tijdens het feest. En terecht, want ook dit jaar is weer gigantisch uitgepakt. Ontwerper Frank Verstraeten (zie kadertekst verderop) heeft zich vanaf het allereerste moment niet ingehouden. Precies zoals de bedoeling is bij Reverze. Darcon: “Vanaf het begin van Reverze, inmiddels alweer vijf jaar geleden, hebben we gezegd dat we technisch hoogstaande dingen willen doen. We willen technisch en decormatig vernieuwing brengen en pionieren. Eigenlijk werken we met een gigantische rock’n roll stage, maar dan in een danceproductie.” Bass Events is groot qua feesten, maar

HET CREATIEVE BREIN

Zoals gezegd is Frank Verstraeten (o.a. Pixelscreen) verantwoordelijk voor het creatieve concept van Reverze. Met Pixelscreen is hij tevens verantwoordelijk voor het leveren van video en LED-effecten. “Net als de vorige keren, heb ik ook dit jaar het concept – en in dit geval dus de kubus – mogen uitdokteren”, zegt hij zelf. “Voor mij is dat altijd weer een mooie klus, omdat je vanuit Bass Events eigenlijk carte blanche krijgt en je fantasie dus echt de vrije loop kunt laten gaan. Ze willen vernieuwing, staan open voor nieuwe producten en geven je de kans om dingen uit te proberen op dat gebied. De mogelijkheid om je technisch uit te leven maakt het een extra mooie klus. Alles kan en mag eigenlijk en je komt bovendien met de topbedrijven uit de branche te werken.” Ook dit jaar werden – met name met de kubus – weer de technische grenzen opgezocht, zelfs met de ‘uitgeklede’ versie, zo beaamt Verstraeten: “In de kubus werden veel verschillende technieken geïntegreerd. Zo zijn er power LED-strips (175 Pixelscreen Servo strips, 36x5W), 650 Barco Mi-strips, 170 Active Sunstrips en 100 m² Pixelscreen PLED220’s in verwerkt. Dat moet natuurlijk allemaal storingsvrij aangestuurd kunnen worden en ook daarvoor moet een hele batterij aan apparatuur (zie overzicht) ingeschakeld worden.” Het allereerste plan van Verstraeten kon zoals gezegd niet worden uitgevoerd: “Ik ging toen qua concept eigenlijk te ver voor de mensen die het moesten gaan bouwen, maar we hebben dat plan bevroren, om het later nog een keer te ontgooien als het wel realiseerbaar is.”

REGIE	1000 Showtec Iedparcan (18x3W)
2 Grand Ma2 full size	500 m Pix-Flexstrip Smd
Ma Lighting NPU	4 DPSS Laser 10W full color
Ma Lighting VPU	2 DPSS Laser 24W full color
2 Grass Valley Indigo HD	4 DPSS Laser 10W green
2 Grass Valley Turbo drive	
6 Edirol V8	
24 Luminex node4 MK2	

SOFTWARE	8 Kinesys 0,5 ton
Smode Studio	4 Kinesys 5 ton
Showtime w/ Motu	1 Hydraulic lift 5x3m
Arkoas Mediamaster	3 Dmx controlled axial motor ½ ton
Resolume Avenue	
Sony Vegas	

STAGE	FX
16 Vari Lite VL3500	48 Flame master
16 Vari Lite VL3000	24 Nebula Snowmachine
80 Vari Lite VL2500	en héél veel pyro
6 Citycolor	
175 Pixelscreen Servo strip (36x5W)	
21 Showtec Tracker 300	
81 Moving aircraft 1K	
650 Barco Mistrup	
170 Active Sunstrip	
100 m² Pixelscreen PLED220	
20 m² Pixelscreen PLED206	
70 Titan Strobo 3000	

bestaat feitelijk uit een klein clubje mensen. “We laten ons daarom altijd omringen door een aantal heel krachtige technische partners”, legt hij verder uit. “Frank Verstraeten van Pixelscreen doet het design van het hele feest en is met zijn andere bedrijven (The Maximizer en Dis3bution) verantwoordelijk voor het decor en alles op het gebied van video- en LED-effecten. Daarnaast zijn bedrijven als Stageco, Flashlight, Audioservices & design, XL Video, Wlcreations, Dewico, Laser Image en Pfl bij Reverze betrokken. Dat zijn natuurlijk niet de minste partijen.”

Videoregistratie

Nieuw is dat de lichtshow tijdens deze editie van Reverze voor het eerst door Bass Events zelf gedaan wordt. “Frank Verstraeten heeft daarvoor met Pixelscreen speciaal twee GrandMA 2’s aangeschaft. Omdat we per jaar een feest of tien geven die daarmee gedaan kunnen worden, hebben we daarin geïnvesteerd. We hebben een lichtoperator in de arm genomen die dat op zich neemt. Vorig jaar deed TenFeet dat nog, maar we wilden het liever intern gaan oppakken, zodat we ook flexibeler zijn qua programmeertijden en dergelijke.” Belangrijk onderdeel voor Bass Events is de videoregistratie van Reverze. Voor DVD-doeleinden bijvoorbeeld, maar ook voor het plaatsen van hoogwaardige video’s op websites als Youtube en Facebook. “Het hardcorepubliek vormt echt een nichemarkt, waarvoor het zien van dergelijke filmpjes heel belangrijk is. Kort na het evenement hebben we bijvoorbeeld al ‘first impression’-filmpjes online staan. Zulke video’s worden zomaar een keer of 300.000 bekeken. Goed beeldmateriaal is dan belangrijk en dus wordt vooraf een compleet storyboard uitgeschreven. Er zijn hele stukken intro die volledig op timecode gaan.” De videoregistratie

wordt verzorgd door Camera Works, dat onder andere twee cranes inzet, evenals een dolly die rondt het podium rijdt.

Belevenis

De mensen achter Reverze (en Bass Events in het algemeen) willen vernieuwing brengen in de combinatie van decor en techniek. “Het zou heel makkelijk zijn om een show neer te zetten met heel courant materiaal, maar dat willen we dus niet”, legt Darcon uit. “Er zijn op dat gebied sowieso veel dingen veranderd hier. De eerste jaren werkten we bijvoorbeeld met wegwerpdectors. Mooie decors hoor, er werd veel met hout en doek gewerkt, maar allemaal voor eenmalig gebruik. Daar zijn we uiteindelijk mee gestopt. Elk jaar stopte je zo’n 70.000 euro in zo’n decor en daarna kon je het weggooien. Nu hergebruiken we dingen, zoals de grote logo’s bijvoorbeeld. Dat wordt allemaal gemaakt van piepschuim, met een epoxy laag erop. We maken een combinatie van dingen die specifiek voor deze show gemaakt zijn en die we achteraf wel weg doen, met dingen die we vaker bij onze feesten kunnen inzetten – al dan niet in een andere vorm. Zo probeer je een mix van decors te maken. Mensen die op een feest komen willen die identiteit voelen. Ze willen niet alleen maar trussen en lappen zien, die tijd is voorbij. Ze willen een belevenis. Er komen ook veel mensen uit landen als Noorwegen en Zweden deze kant op. Die komen echt niet voor het ‘zoveelste standaard feestje’.” Ook in het geluid is daarom flink geïnvesteerd. Er hangen twaalf line arrays en er wordt gebruikgemaakt van een gevlogen sub. “Er moet hier sowieso goed op het geluid gelet worden, omdat je natuurlijk in een druk bewoond gebied zit. Het dak is eigenlijk niet veel meer dan een houten plaat met een dun laagje erop. Vandaar ook dat we ge-

bruikmaken van geluidverbeterende en –werende doeken. Het is een lastig verhaal, maar door de jaren heen hebben we er hier uiteraard veel ervaring mee opgedaan. Samen met de jongens van het geluid proberen we het ieder jaar verder te verbeteren”, aldus Darcon.

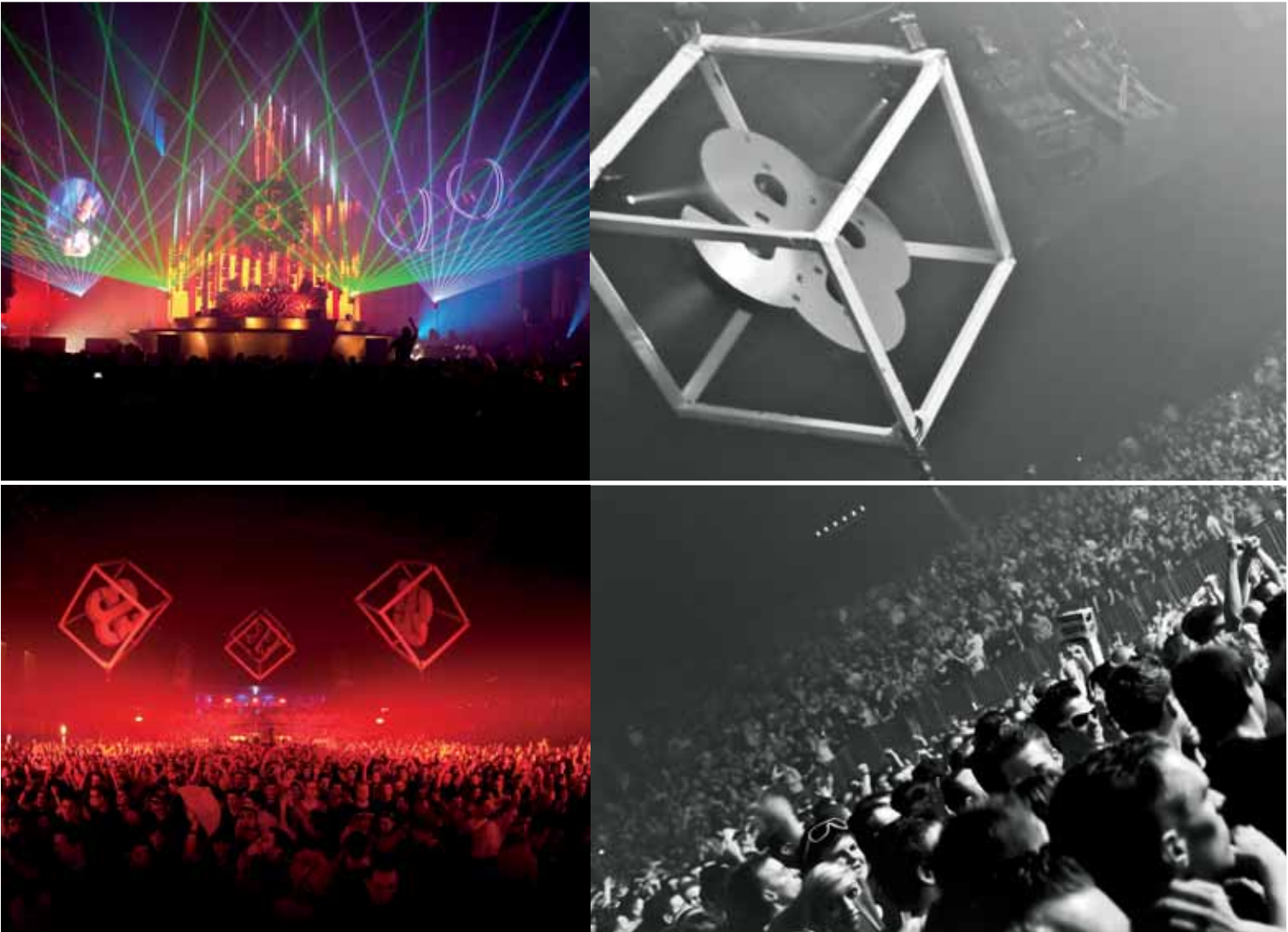
Versie 3
Meest in het oog springend in de set van Reverze, is de gigantische 3D videokubus (10x10x10 meter en bedacht en zoals gezegd ontworpen door Frank Verstraeten) die boven de mainstage hangt. Bewegend, zo’n twaalf ton zwaar en helemaal vol met zo’n beetje alle LED-toepassingen die je kunt bedenken. In het oorspronkelijke plan was het de bedoeling dat de box zou openklappen en middels Cyberhoists zou bewegen. Dat bleek technisch gezien echter niet haalbaar en dus verschenen uiteindelijk een versie 2 en versie 3 van dat verhaal. De laatste versie ontstond feitelijk pas een dag of tien voor het feest, toen bleek dat het gevaarte te zwaar werd om alleen door wat Cyberhoists te laten bewegen. Er moesten nieuwe berekeningen gemaakt worden en met Hans Willems (Wlcreations) werd naar een nieuwe oplossing gezocht. Hans Willems: “We hebben samengewerkt met Flashlight/APR Belgium om de bewegende 3D videokubus te realiseren. Een kubus van twaalf ton bewegen in alle richtingen is natuurlijk niet echt een alledaagse klus. Wij hebben de structuur volledig doorgerekend om er zeker van te zijn dat de structuur in elke stand sterk genoeg is en de motoren in elke stand voldoende capaciteit hebben. Op deze manier kunnen we de videocube uiteindelijk makkelijk bewegen. Voor de bewegingen maken we gebruik van onze variabele speed Liftket takels (garant voor vijf ton per stuk), gestuurd door onze 3D Kinesys K2 software. Voor de moedergrid hebben we gebruik gemaakt van onze Wl-towers.”

3D-motion
Ook Geert Stockmans (Flashlight) is inmiddels aangeschoven. Net als Kristof Darcon en Frank Verstraeten was hij van meet af aan betrokken bij de plannen voor Reverze. “De grootste reden om van het oorspronkelijke concept af te stappen was de technische haalbaarheid”, legt Stockmans uit. “Ik heb wel tegen Kristof en Frank gezegd dat ze dat idee absoluut moeten blijven onthouden, zodat we het op een later tijdstip wel een keer kunnen gaan doen.

Nu zijn we gewoon nog niet zover. Kijk, 2D-motion heeft iedereen wel onder controle nu, maar échte 3D-motion staat nog in zijn kinderschoenen en dan is zo’n gigantische box een net te grote uitdaging ineens. Het totaalgewicht was er gewoon ook te groot voor. We hebben nu een ‘uitgeklede’ versie van die box, maar we zitten nu nog altijd op meer dan tien ton aan gewicht. We zijn nooit zo ver gekomen om het gewicht van de oorspronkelijke cube te bepalen, maar dat moet echt bijna zestien ton geweest zijn. Dat zou ook voor het dak van het Sportpaleis overigens een probleem geworden zijn, dus het was gewoon niet te realiseren.”

Foutenmarge
“De overstap van versie 1 naar versie 2 is ergens in november 2009 gemaakt”, vult Kristof Darcon aan. “Op die eerste versie hadden we zo’n anderhalve maand gestuurd, dus we waren er al aardig ver in. Je moet daar ook wel de tijd voor nemen, anders kun je nooit vernieuwend zijn. Na anderhalve maand kreeg ik van links en rechts signalen dat het een leuk idee was, maar dat het nu inderdaad nog niet haalbaar was.” De meest recente aanpassing (van versie 2 naar versie 3 dus) omvat het afstappen van het plan met de Cyberhoists. Geert Stockmans: “Met Cyberhoists kun je gaan tot maximaal één ton per hoist, maar bij een gevaarte als deze kubus wil je daar nog zeker een marge in houden. Op het moment dat zo’n ding gaat bewegen dan gebeurt er mechanisch namelijk nogal wat. Er komt ook steeds een andere belasting op de verschillende punten te staan, omdat het nu eenmaal geen gelijkverdeelde massa is. Nadat alle partijen hun inbreng in detail hadden uitgewerkt, zijn we aan het rekenen en simuleren gegaan en daaruit bleek dat we maar liefst zeventien 1-ton Cyberhoists nodig zouden hebben om het mogelijk te maken binnen de vooropgestelde marge. Daarmee zou ook de foutmarge een rol gaan spelen. Er hoeft er maar een-tje in storing te gaan en dan stopt dat hele ding. Verder bleek ook de tot dan gehanteerde trussconstructie, mechanisch herbekeken te moeten worden en ook de nette inleiding van de totaallast in de zeventien hoists. Samen met het nog resterende korte tijdsbestek dat ons restte was dit genoeg aanleiding om alternatieven te bestuderen en zijn we bij Wlcreations uitgekomen, een bedrijf waar we ook al vaak mee samengewerkt hebben. Hun takels kunnen

DE BIJDRAGE VAN PFL
“Het is een plezier om te werken voor klanten die kwaliteit nastreven en dan ook nog eens weten wat ze willen. Kristof Darcon is hiervan een perfect voorbeeld; PFL werkt dan ook heel graag voor deze man”, vertelt Dominic de Gruyter desgevraagd. “Het geluid moest voldoende power leveren, zonder dat de mindere akoestiek van de Lotto Arena ging meespelen; het moest dus duidelijk en gedetailleerd blijven. PFL heeft gekozen voor de JBL VERTEC line array: VT4888 tops en VT4880 subs, aangestuurd door Crown I-tech 8000’s en 4000’s, aangevuld met VRX932 als fill’s. Een systeem dat PFL al eens beproefd en goed bevonden heeft bij een andere productie van Kristof; Dirty Workz ... en dus ook perfect z’n ding deed op Reverze.” Frank Verstraeten tekende ook in de ogen van PFL weer voor een subliem ontwerp van licht en decor. “Onze lichttechnici hebben heel wat dagen aan programmeerwerk gehad (vooral voor de mainstage) om alle intro’s minutieus voor te bereiden, maar het resultaat was er naar! De GrandMA lichtsturingen deden perfect hun werk en het aantal DMX-universes was indrukwekkend te noemen.” Het PFL-team heeft enthousiast meegewerkt aan deze productie en kijkt al uit naar de volgende editie van Reverze. De Gruyter: “Al was het ook best een huzarenwerkje voor Dave, onze planner, om het overgrote deel van deze productie de dag nadien op een andere locatie weer actief te hebben, maar ook dat werd met succes en voldoening afgewerkt.”

DE BIJDRAGE VAN AUDIOSERVICES&DESIGN

"Denk je dat je het geluidsontwerp van de editie 2009 kunt overtreffen? Eigenlijk lag deze opmerking vanuit Bass Events ten grondslag aan het geluidsontwerp voor Reverze 2010", vertelt Arno Voortman. Het is niet vaak dat een producent vanuit het creatieve vlak het geluid betreft bij het ontwerp van een show. Tot nu toe werd het plaatje bepaald door licht, laser en video, maar Bass Events begrijpt goed dat juist geluid ook een wezenlijk onderdeel is van de beleving van het publiek. Onze grote wens was om overal hetzelfde geluidsbeeld te hebben. Niet alleen op de vloer een mooie laag indruk, maar ook op de zijtribunes en op het vipdeck. Daarbij moet natuurlijk wel voortdurend de geluidslimiet van het Sportpaleis gerespecteerd worden, maar dat is geen enkel probleem geweest." Hardstyle is een muzieksoort waarbij het laag voor de bezoeker uitermate belangrijk is. Voortman: "Die lage tonen geven het publiek een adrenalinestoot waarbij men een gevoel van euforie opwekt. Uit de praktijk blijkt 100 tot 103 dBA het juiste resultaat te geven. Om overlast naar buiten tot een minimum te beperken hebben we alle subs (gevloegen en de gestapelde op de grond) in cardio mode gedraaid. Van de gevlogen subs zijn er vier naar het publiek gericht en twee naar het dak. Van de gestapelde zijn er drie op het publiek gericht en twee richting backstage. In samenwerking met Paul Bauman van JBL Soundsystems zijn de metingen en calculaties gemaakt om de gevlogen subs maximaal te laten uitdoven aan de dakzijde – 34dB tussen de 38 en 80Hz. Vanuit de productie werden meer hulpmiddelen aangereikt." Door wat kleine productionele vertragingen

werd het geluid in etappes opgebouwd. Voortman: "In de nacht van woensdag op donderdag ging het gevlogende gedeelte erin en vrijdag werd de vloer opgebouwd. Alle versterkers van L-acoustics en van Crown werden via het ethernet met een centrale computer bediend. Dit zijn versterkers met ingebouwde processors waar speakerpresets voor de gebruikte kasten al ingeladen waren tijdens het klaarmaken in het magazijn. Dit scheelt enorm veel tijd op locatie. Verder werden nog Dolbyprocessors gebruikt om naar smak te kunnen eq'en door de FOH-engineer. Op de regie lag er een Soundcraft Vi4 om DJ lijnen, live acts en show instarts te mixen. Om gedurende de nacht zelf te kunnen monitoren of we niet over de geluidslimiet heengingen, werd er een meetsysteem van Easera SysTune geïnstalleerd. Via een draadloze verbinding werd de geluidsdruk op verschillende punten in het dak gemeten. Het werd opgeslagen en verwerkt in een Excel-sheet, om eventueel 's ochtends na de show direct aan de productie te kunnen overhandigen. Het resultaat mocht er zijn. Het publiek gaf Reverze een 8,7 als rapportcijfer voor het geluid."

MATERIAALLIJST:

88 Vdosc
24 JBL VT4880 subs
24 SB28 subs
24 dvdoc
22 LA8 ampracks
6 Crown ltech ampracks
1 Soundcraft Vi4
3 Dolby lake processors

vijf ton last aan en zijn gemaakt op basis van hoists die zijn ontwikkeld voor U2. Nu konden we het dus met vier van die takels af, waarmee je het qua foutenmarge meteen ook een stuk eenvoudiger hebt gemaakt."

Logistiek

Op het moment van spreken wordt nog volop gebouwd in de twee hallen. "Dat verloopt goed, maar je loopt natuurlijk altijd tegen dingen aan", vertelt Stockmans. "De logistieke 'in en out' is hier altijd lastig. Er zijn maar twee ingangen, één voor en één achter, en aan de achterkant kun je niet eens met een trailer binnenrijden. Eigenlijk moet dus de hele productie door één poort naar binnen en naar buiten." Kristof Darcon vult aan: "Vandaar ook dat met een dag- en een nachtploeg werken. Je moet het werk spreiden, omdat je anders vastloopt. We zijn een week aan het bouwen hier. Natuurlijk zou het ook in minder tijd moeten kunnen. Het zit 'm echter niet in de hoeveelheid, maar puur logistiek gezien loop je dan vast. Gooi hier drie trailers leeg en je kunt niet meer voor- of achteruit. We zijn nu maandagochtend gestart en donderdagavond moet alles volledig klaar zijn. Daarna hebben we dan nog tijd om alles verder te perfectioneren en extra aandacht aan de afwerking te besteden. We kunnen dan redelijk ontspannen naar de zaterdag toewerken. Het is belangrijk om enige marge te bewaren omdat er altijd iets kan gebeuren in zo'n bouwweek. Bovendien kunnen we nu dus op vrijdag nog wat extra's doen voor een mooi afwerking. Die finesse, ook daar staan we hier om bekend."